

XII. Työväenasiain lautakunta.

Työväenasiain lautakunnan kertomus toiminnastaan vuonna 1904 on sisällykseltään seuraava:

Lautakunnan
kokoupano.

„Työväenasiain lautakuntaan kuuluivat vuonna 1904 Tehtailija V. von Wright (puheenjohtaja), Filosofian maisteri Ernst Nordström (varapuheenjohtaja), Ratatirehtööri August Granfelt, Kunnallisneuvos C. E. Degerholm, Professori C. E. Holmberg, Tehtailija K. V. Bergman ja Maalari A. Ingman. Varajäseniä olivat: Lehtorit Jonatan Reuter ja Hugo Bergroth, Tehtailija G. W. Sohlberg, Arkkitehti Th. Höijer, Kauppias N. Kochtomow, Muurarimestari A. Ärt sekä Nimituomari John Ugglä.

Ohjesääntönsä 1:sen §:n mukaan on Työväenasiain lautakunnan tehtävänä: lausuntojen antaminen Kaupunginvaltuustolle kysymyksissä, jotka koskevat kaupungin ruumiillisen työn tekijöitä; ehdotusten tekeminen Kaupunginvaltuustolle näissä asioissa; niiden toimenpiteiden toteuttaminen, joita Kaupunginvaltuusto päättää tehtäviksi kaupungin mainittujen työntekijäin hyväksi, sekä niiden laitosten valvonta, jotka tässä tarkoituksessa on perustettu.

Käsiammattien
tarkastajan aset-
taminen Ter-
veyslautakun-
taan.

Selontekovuonna eivät Kaupunginvaltuusmiehet ole vaatineet Lautakunnalta lausuntoa missään työläisväestöä koskevassa asiassa. Sitä vastoin on Lautakunta, sitteksen siinä oli nostettu kysymys kaupungin käsiammattien tarkastuksen uudestijärjestelystä ja eräs Lautakunnan asettama valiokunta oli antanut lausuntonsa ja ehdotuksen asiassa, Valtuustolle lähettämässään kirjelmässä syyskuun 26 p:ltä esittänyt, että Terveyslautakuntaan asetettaisiin kuluvan vuoden alusta lisäksi yksi tarkastusmies, jonka tehtävänä olisi kaupungin käsiammattien silmälläpito ja vuotuinen palkka 3,600 markkaa 500 markan korotuksella viiden ja kymmenen vuoden palveluksesta (Katso Pain. asiak. N:o 41 v. 1904). Kaupunginvaltuusto, joka vaati Terveyslautakunnalta lausunnon asiassa, on päätöksellä joulukuun 13 p:ltä hyväksynyt Lautakunnan yllämainitun ehdotuksen, kuitenkin sillä muutoksella että uuden tarkastusmiehen, jonka palkka määrättiin 3,000 markaksi vuodessa, tulee valvoa kaupungin sekä käsiammatteja että työpaikkoja.

Tässä yhteydessä on mainittava, että Lautakunta, katsoen tarpeelliseksi saada selvitystä työriitaisuuksien sovintoja ja välitystuomioita koskevassa kysymyksessä, oli antanut sihteerille toimeksi laatia Lautakunnalle selonteon siitä, mitä muissa maissa tässä suhteessa on tehty. Sihteerin tämän johdosta tekemä kertomus asiasta, joka syyskuun 26 p:nä annettiin Lautakunnalle, on nyt painettuna maan molemmilla kielillä (Taloudellisen Yhdistyksen esitelmiä ja keskusteluja, nidos IV, vihko 2).

Kysymys sovinnon teosta ja välitystuomioista työriidoissa.

Helsingin kaupungin kunnallisen työnvälitystoimiston johtokunta on kirjelmässä toukokuun 19 p:ltä kääntynyt Työväenasiain lautakunnan puoleen esityksellä että Lautakunta ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että kaupungissa olevain yksityisten paikanvälitystoimistojen toiminta, jota useat kirjelmässä mainitut epäkohdat haittaavat, tulisi tarkemman tutkimuksen alaiseksi. Tämän johdosta vaati Lautakunta syksyn kuluessa lausuntoja asiassa tšekäläisiltä työläisyhdistyksiltä; vuoden lopussa oli asia vielä toimenpiteen varassa.

Kysymys yksityisestä paikanvälityksestä.

Kirjelmässä toukokuun 20 p:ltä ovat Kaupunginvaltuusmiehet ilmoittaneet Lautakunnalle, että Valtuusmiehet kolmen vuoden ajaksi syksystä luettuna, ovat määränneet 12,000 markkaa vuodessa ylempää työväen opetusta varten Helsingin kaupungissa kahden eri toimikunnan käytettäväksi, toinen ruotsin-, toinen suomenkielistä opetusta varten, siten muodostettuina kuin kirjelmässä lähemmin sanotaan, ja että Lautakunnalle on annettu toimeksi vuosittain tarkastaa ja hyväksyä mainittujen opetustoimikuntain laatimat opetusohjelmat, tehdä Kaupunginvaltuustolle ehdotukset kunnan myöntämän määrärahan jakamiseksi sekä sopivalla tavalla valvoa puheenalaisen tarkotuksen toteuttamista, minkä ohessa sanotut toimikunnat on velotettu antamaan, varsinkin mitä tulee kyseessä olevan määrärahan käyttämiseen, lyhyet kertomukset toiminnastaan Työväen asiain lautakunnalle, jonka oman lausunnon ohella tulee lähettää ne Kaupunginvaltuustolle.

Yllämainitut ylempää työväenopetusta varten asetetut toimikunnat jättivät sittemmin Lautakunnalle opetussuunnitelmia syyslukukaudeksi ynnä kustannusarvioita. Nämät ohjelmat tarkasti ja hyväksyi Lautakunta, minkä ohessa se syyskuun 26 p:nä päätti tehdä Kaupunginvaltuustolle esityksen sekä siitä että ylempää työväenopetusta varten toimintavuodeksi 1904—1905 myönnetty 12,000 markan määräraha jaettaisiin siten että 7,200 markkaa käytettäisiin suomenkielistä ja 4,800 ruotsinkielistä opetusta varten, että myöskin että samaa tarkotusta varten Valtuuston käyttövaroista myönnettäisiin vielä lisäksi 570 markkaa suomen-

kielistä ja 850 markkaa ruotsinkielistä opetusta varten eli yhteensä 1,420 markkaa. Tämän Lautakunnan esityksen hyväksyi Kaupunginvaltuusto.

Haettuja määrärahoja.

Seuraavat määrärahan hakemukset on Lautakunnan puoltolauseella jätetty Kaupunginvaltuuston päätettäväksi, nimittäin:

huhtikuun 22 p:nä naisasianliitto Unionin ja Marta-Yhdistyksen yhteisesti jättämä anomus 1,000 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä käytännöllisten ruuanlaittokurssien toimeenpanemiseksi kansanluokan naisille; sekä

lokakuun 20 p:nä „Arbetets Vänners västra filial“-nimisen yhdistyksen jättämä anomus 450 markan määrärahan myöntämisestä kesän aikana työläislapsille järjestetystä toiminnasta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi; ruotsalaisten kansanopistokurssien johtokunnan jättämä määrärahan anomus mainittujen kurssien ylläpitoa varten lukuvuoden kuluessa, mikä määräraha olisi suoritettava joko 1,500 markalla kerta kaikkiaan tai myös 700 markalla syyslukukaudella, jonka ohessa loput 800 markkaa oli määrättävä maksettavaksi määräajalla keväällä 1905; sekä lopuksi „Arbetets Vänners“-yhdistyksen tekemä anomus 1,500 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä jaettavaksi sopivalla tavalla emäyhdistyksen ja sen kolmen haaraosaston välillä opetuksen järjestämiseksi äidinkielen suullisessa ja kirjallisessa käytössä ja vieraisissa kielissä sekä sivistävään huvitilaisuuksien ja eri aineita käsitteleväin esitelmäin järjestämiseksi.

Kunnan avustamain yhdistysten ja laitosten valvonta.

Mitä muuten tulee erinäisten anniskelu- ja vähittäinmyyntiosakeyhdistöiden voittovaroista annetuilla määrärahoilla avustettujen yhdistysten ja laitosten toimintaan, on Lautakunta selontekovuoden kuluessa tarkastanut ja Kaupunginvaltuustolle lähettänyt sellaisten yhdistysten antamat kertomukset heidän toiminnastaan lähinnä edellisenä vuonna sekä sihteerin kautta valvonut niitä säädetyssä järjestyksessä.

Esitys Rahatoimikamarille, koskeva Lautakunnan määrärahaa.

Sattuneesta syystä on Lautakunta tehnyt vuoden kuluessa Rahatoimikamarille esityksen siitä että kuluvan vuoden menosääntöön otettaisiin korotettu summa tarverahoiksi (100 markan sijasta 250 markkaa) ja että erityinen 250 markan määräraha otettaisiin kirjallisuuden ostoa varten.

Lautakunnan kirjasto.

Erityistä huolta on vuoden kuluessa pantu Lautakunnan kirjaston kokoonpanoon, josta tarkempia tietoja saadaan sihteerin (oheenliitetystä) kertomuksesta, johon muutenkin viitataan.

Julkaisujen vaihto.

Lopuksi mainittakoon tässä että Lautakunta tehdystä esityksestä on ruvennut julkaisujen vaihtoon Ruotsin kommersikollegion työtilasto-osaston ja „Centralförbundet för Socialt arbete“-nimisen yhdistyksen kanssa (Tukholmassa)“.